

דרך מצותיך

עם ביאורי
הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

מצוות ברכת כהנים

פרשת נשא

תשפ"ה

לומדים יקרים,

השבוע אנו מפרסמים את הביאור על מצוות ברכת כהנים לפרשת נשא,
מתוך ספר 'דרך מצוותיך' לאדמו"ר הצמח צדק.
כרגיל, במקביל לשיעורים החדשים אנו מפרסמים חלק מביאור הרב לתורה
אור על פרשת השבוע.

תוכן העניינים

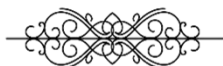
הכהן הוא בבחינת שקד 3.....

ירדת החסד העליון להשפעה גשמית 5.....

ברכת כהנים: המשכת השפע במהירות 11.....

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

לברך הכהנים את ישראל בכל יום, שנאמר: "כה תברכו את בני ישראל" וגו' (שעח). להבין עניין התועלת המגיע לישראל מברכה זו שהכהנים דווקא מברכים אותם, הנה יובן על פי מה שכתוב: "והנה פרח מטה אהרן ויגמול שקדים", ולהבין אמאי שקדים. הנה, שקדים הם הממהרים לפרוח מכל הפירות והתבואות, כמו זית, גפן ותאנה כו', שכולם שוהים זמן רב יותר מהם, כי השקדים מתמלאים ונראים בשלושה שבועות מן הפריחה. ולכן נקרא שמם שקדים, שהוא לשון זירוז, כמו שכתוב בירמיהו "מקל שקד אני רואה", ואמר לו ה' יתברך: "היטבת לראות, כי שוקד אני".

הכהן הוא בבחינת שקד

הנה יובן על פי מה שכתוב במעשה סביב שאלת כהונתו של אהרן, שם מסופר שכל ראשי השבטים שמו איש את מטהו, וביניהם גם אהרן, "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים (במדבר יז, כג), ולהבין אמאי שקדים. לכאורה נראה שהמטה לא היה דווקא מטה של שקד, ואם כן מדוע הוא הוציא דווקא שקדים? הנה, שקדים הם הממהרים לפרוח מכל הפירות והתבואות, השקדים פורחים ראשונים, כמו למשל לפני זית, גפן ותאנה כו', שכולם שוהים זמן רב יותר מהם. כי השקדים לא רק שהם פורחים ראשונים, אלא הם גם מתמלאים ונראים בשלושה שבועות מן הפריחה. אף על פי שעד שיהיה שקד גמור, מלא ובשל לוקח זמן, הרי שהשקד קיים בתור פרי כלשהו כבר זמן קצר אחרי הפריחה, ויש אפילו אנשים שאוכלים אותו ככה. ולכן נקרא שמם שקדים, שהוא לשון זירוז, כמו שכתוב בירמיהו, שכשהוא רואה מקל הוא אומר: "מקל שקד אני רואה" (ירמיהו א, יא), ואמר לו ה' יתברך: "היטבת לראות, כי שוקד אני על דברי לעשותו" (שם יב). זאת אומרת שהמקל

המצווה שנדבר עליה היום היא מצוות ברכת כהנים: לברך הכהנים את ישראל בכל יום, שנאמר: "כה תברכו את בני ישראל" וגו' (במדבר י, כג) (מצווה שעח). זה שלא מברכים בחוץ לארץ בכל יום הוא מנהג האשכנזים, אבל הספרדים מברכים גם בחוץ לארץ ברכת כהנים בכל יום. הנימוק הבסיסי של האשכנזים הוא שצריך לומר את ברכת כהנים בזמן שאנשים מרגישים שהם במצב רוח טוב ובשלוות הנפש, ולכן מברכים רק בחגים. בכל אופן, הברכה בעצמה היא מדין התורה, ולפי ההגדרה כאן הכהנים צריכים לברך את ישראל בכל יום.

להבין עניין התועלת המגיע לישראל מברכה זו שהכהנים דווקא מברכים אותם. יש פה שני עניינים: האחד הוא עצם זה שהכהנים מברכים את ישראל: מדוע צריך שהכהנים יברכו את ישראל? מה עניינה של ההדגשה שהכהנים מברכים את ישראל, ומדוע ישראל זקוקים לברכה הזו? העניין השני, היא השאלה מדוע דווקא הכהנים צריכים לברך את הברכה הזו? מה הייחוד בכהנים לעניין הזה?

ועניין מהירות זו הוא רמז על הכהונה. כי הנה אהרן אותיות נראה, שעל ידו היו כל ההתגלויות וההמשכות האורות מלמעלה למטה, והנה ההמשכות הנמשכים על ידו יוצאים ונמשכים במהירות גדולה בלתי שום עיכוב.

הנה, אנו אומרים "הזן את העולם כולו בטובו, בחן, בחסד", ולהיות מתהווה מטובו וחסדו העליונים השפעות גשמיים, צריך להיות ירידת החסד דרך מדרגות רבות מאוד, עד שיתגשם להיות מהות חסדו על התחסדות והשפעות גשמיים (עיינן מצוה כה (פז)). על ידי אהרן נמשך השפעת חסד זו מלמעלה מעלה למטה

לא מעט על המשמעות של צורת האותיות, ויש אפילו ספר של הרב קוק שנקרא 'ריש מילין' שעוסק רק במשמעות של צורת האותיות. אבל חוץ ממנו כתבו עוד הרבה על דרך הסוד והרמז על צורת האותיות. בכל אופן, מדובר על כך שהאות הנו"ן הסופית היא סוג של קו, כמו הקו של הו"א"ו שמבטא המשכה והורדה. באופן מופשט, אפשר למשל לדבר על האותיות שמרכיבות את שם הוי"ה: יש אות שהיא נקודה, אות שהיא שטח, ואות שהיא קו. כמו שיש בתחומים אחרים, הקו הזה הוא וקטור, כלומר קו שמראה כיוון, וכאן הוא מראה המשכה מלמעלה למטה.

מה ההבדל בין הו"א"ו והנו"ן? הו"א"ו היא באותה השורה והקומה של שאר האותיות, ואילו הנו"ן יורדת עד למטה-מטה, עוד מתחת לשורת האותיות. המאמר אמנם לא נוגע בנקודה הזו, אבל באופן כללי יש את 'שורת הדין', יש את איך שהמבנה צריך להיות, איך שהדברים צריכים להיות על פי מהלך הצדק, ובתוך המהלך הזה יש קווים: קו עליון וקו תחתון. כשיש דבר שיוצא מחוץ לשורת הדין, פירושו של דבר זה שהוא בוקע את הקו הזה, את הגבולות של החוק, והוא עובר מעבר אליהם אל תחום שהוא לא שורת הדין, לא מן היושר או מן הצדק.

שקד הוא רמז לדבר שצומח מהר, שמתגדל מהר ומתבשל מהר, ושלא לוקח כל כך הרבה זמן עד שהוא מגיע לגמר מציאותו. אגב, במקומות אחרים מוסבר שמדובר דווקא על מקל שקד מפני שכל מי שמקטרג על הכהונה נענש מיד. כך היה המעשה בקורח, וכך גם קורה בדוגמה אחרת של מישהו שמערער על הכהונה, דורות רבים אחרי זה - אצל עוזיה מלך יהודה. על עוזיה כתוב שהוא נכנס להקטיר בקודש הקודשים, ומיד לאחר מכן: "והנה הוא מצורע במצחו" (דברי הימים ב כו, כ) - כלומר הוא מקבל את עונשו מיד.

על כל פנים, השקד רומז לדבר שפועל במהירות. ועניין מהירות זו הוא רמז על הכהונה. כל ההסבר כאן נוגע לשאלה מדוע השקד הוא רמז לעניין של הכהונה. כי הנה אהרן אותיות נראה, אם מחליפים את סדר האותיות. ומה הכוונה? שעל ידו היו כל ההתגלויות וההמשכות האורות מלמעלה למטה, והנה ההמשכות הנמשכים על ידו יוצאים ונמשכים במהירות גדולה בלתי שום עיכוב. העניין של אהרן הוא המשכת האור מלמעלה למטה, באופן כזה שהאור מתגלה ונראה. אחד הצדדים שקשורים לעניין הזה של אהרן, זה שיש לו בסופו נו"ן סופית. כתבו

ירדת החסד העליון להשפעה גשמית

כי הנה, אנו אומרים בברכת המזון: "הזן את העולם כולו בטובו, בחן, בחסד", כלומר הקב"ה מזין ומפרנס את כל המציאות כולה בחן, בחסד ברחמים. ולהיות מתהווה מטובו וחסדו העליונים השפעות גשמיים, צריך להיות ירידת החסד דרך מדרגות רבות מאוד, עד שיתגשם להיות מהות חסדו על התחסדות והשפעות גשמיים (עיין מצוה כה (פז)). החסד של הקב"ה הוא חסד מופשט שנמצא בעולמות עליונים, ומהחסד המופשט הזה אני לא יכול לאכול. כדי שהחסד הזה יגיע ממדרגתו האין סופית עד למדרגה כזו שבה הוא יהיה שייך לעולם הגשמי הזה, הוא צריך לרדת ירידה גדולה במדרגות רבות, עד שבסופו של דבר החסד הרוחני והמופשט מקבל צורה גשמית.

לפעמים החסד כביכול נעצר באיזושהי דרגה, ואז אולי יש חסד אבל אין לו המשכה שמגיעה למטה לתוך העולם הזה. במאמרים ארוכים אחרים, גם בספר התניא וגם בספרים אחרים, כתוב שבעצם כאשר הקב"ה נותן לאדם איזושהו דבר, שהוא מעין קנס ועונש שמרע לו לאדם, הוא לא עניין של ירידה אלא זהו ביטוי של קרבת ה'. כמו שכתוב: "יושב בסתר עליון" (תהילים צא, א), כלומר הוא נמצא בצל של הקב"ה, בבחינת "את אשר יאהב ה' יוכיח, וכאב את בן ירצה" (משלי ג, יב). באופן תיאורטי זה דבר טוב מאוד – הקב"ה אוהב אותי ולכן הוא נותן לי מכות רבות ונאמנות, כמו שכשאב מרחם על בנו הוא

מייסר אותו כדי להיטיבו או כדי לתקן את מידותיו, וזה יכול להיות סימן של אהבה. אלא שלפעמים האהבה הזו היא כבר יותר מדי בשבילנו, וכבר לא איש אחד אמר את זה, שהוא היה מוכן לוותר על האהבה הגדולה של הקב"ה ולזכות באהבה קטנה שאפשר להבין אותה.

כתוב בגמרא שאין "חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא" (מגילה יג, ב), כלומר אין הקב"ה חשוד שהוא עושה משפט בלא דין, אלא הוא עושה משפט כראוי. ממילא, החשבונות שלו הם בוודאי בסדר, ויכול להיות שבעולם העליון החשבון הזה יראה בעיניי בסדר גמור, אלא שהבעיה היא שאני נמצא בתוך העולם הזה, וכאן החשבון בכלל לא נראה לי בסדר. חוץ מזה שהחשבון לא נראה לי בסדר, אני גם בינתיים סובל. לכן, יכול להיות שמבחינה מופשטת יש ייסורים של אהבה, אלא שבסופו של דבר אנחנו רוצים לא רק את החסד הרוחני המופשט, אלא אנחנו רוצים שגם נוכל לראות אותו בתוך העולם הגשמי שלנו.

על כל פנים, מה שנאמר כאן הוא שהחסד האלוקי שופע בכל יום ויום על העולם כולו, ולכן אנחנו אומרים "הזן את העולם כולו בטובו, בחן, בחסד וברחמים". העולם ניזון מהחסד האלוקי העליון, אלא שעד שהוא מקבל את הצורה שלו שהיא משמעותית לגבינו, יש שלבים רבים מאוד של הדרגתיות, שכל אחד מהם הוא בעיה בפני עצמה.

ולעניינו, מהו העניין של ברכת אהרן? שעל ידי אהרן נמשך השפעת חסד זו מלמעלה מעלה למטה

בעולם הזה, בלי שום עיכוב במדרגות שבינתיים, אלא במהירות, והרי זה ממש כמשל השקדים שמתמלאים מן הפריחה עד גמרן בזמן קצר, בשלושה שבועות. וביאור העניין, הנה נתברר במצווה קע"ד פרק ב, הקושיה מהו שמבקשים בכל יום 'רפאנו', 'ברך עלינו' – הרי כבר נגמר דינו של האדם בראש השנה ויום הכיפורים, ונכתב ונחתם שוב לא ישונה, אם כן ממה נפשך הבקשה ללא צורך. אך העניין, כי באמת מה שנכתב ונחתם דין האדם למעלה, אף שנמשך לו חסד היינו על מקור נפשו כמו שהיא למעלה, וצרכיה של הנפש שם הוא ברוחניות להשיג השגות וליהנות מזיו השכינה.

לוקח הרבה מאד זמן עד שיהיה פרח, ואז גם צריך לחכות שהפרח הזה יעשה פרי כלשהו. לעומת זאת, השקד הוא סוג מיוחד של עץ שבו הדברים לא עוברים את כל חילוקי המדרגות והמעלות, ולכן הכל נעשה במהירות.

וביאור העניין, הנה נתברר במצווה קע"ד פרק ב, מצוות תגלחת מצורע, הקושיה מהו שמבקשים בכל יום 'רפאנו', 'ברך עלינו' וכן הלאה. למעשה, אנחנו מתפללים שלוש פעמים ביום 'רפאנו', 'ברך עלינו', ועוד כל מיני ברכות ששייכות לקיומנו היומיומי והממשי בכל עת ובכל שעה. והרי כבר נגמר דינו של האדם בראש השנה ויום הכיפורים, ונכתב ונחתם שוב לא ישונה, אם כן ממה נפשך הבקשה ללא צורך. העניין הזה מופיע באחד הפיוטים שאומרים בימים נוראים, 'ונתנה תוקף': "בראש השנה יכתבון, וביום צום כיפור יחתמו". אנשים נכתבים למוות ולחיים, בעיתו ושלא בעיתו, בכל מיני פורענות או לברכה ולהצלחה. אבל בסופו של דבר אם נכתב ונחתם על האדם שיקרה לו טוב או שיהיה לו רע – אז לכאורה זה כבר נגמר ואין עוד מה לעשות,

בעולם הזה, בלי שום עיכוב במדרגות שבינתיים, אלא במהירות. ההבדל בין ברכת אברהם לברכת אהרן, הוא שיש ברכות שעוברות בלי בירוקרטיה, ויש ברכות שעוברות דרך בירוקרטיה; ואם בירוקרטיה של מטה יכולה להוציא את האדם מדעתו, כל שכן שבירוקרטיה של מעלה שהיא אינסופית יכולה להביא את האדם לכך שעד שהברכה תגיע אליו הוא יצא מדעתו שהוא לא מרגיש שום דבר ממנה. אם כן, המהות של ברכת אהרן היא בעצם החיתוך, שגורם לכך שהברכה תרד מבלי להתעכב בכל חילוקי המדרגות.

והרי זה ממש כמשל השקדים, שמתמלאים מן הפריחה עד גמרן בזמן קצר, בשלושה שבועות. לכן ברכת אהרן קשורה לשקד, שהרי גם השקד מתבשל במהירות. אמנם כל האילנות מוציאים פרי בסופו של דבר, והעץ יפריח פרח, יציץ ציץ ויבשיל את פרו בשעה הראויה לו, אלא שבינתיים צריך לחכות. מדוע? מפני שיש תהליך מסובך. הדימוי כאן הוא דווקא לתהליך הצמיחה שהוא תהליך מורכב שבו עוברים משלב לשלב, מדרגה לדרגה. המעבר של צמח מדרגה אחת לשנייה הוא תהליך מורכב שלוקח זמן.

אנחנו רואים את הדברים בראייה של מטה, שהיא ראייה קטנה וגשמית, ומתוך הראייה הזו אנו תופסים את העולם. זה כמו למשל משפחה גדולה שצריכה משהו לפרנסתה, ויכול להיות שעד שהפרנסה הזו תגיע ועד שהילד הקטן יקבל איזשהו צעצוע בזכותה, זה ייקח די הרבה זמן, משום שזה לא נמצא במקום הראשון בסדר העדיפויות. אבל בשביל הילד הקטן הזה, העובדה שצריך למשל לשלם שכר דירה היא בעלת משמעות קטנה מאוד, ומה שחשוב לו זה שכרגע אין לו צעצוע כזה וכזה לשחק בו, ומבחינתו זה אסון אמיתי ולכן הוא יבכה ויהיה במצב טראגי. שוב, הבעיה היא שכשאנשים עושים את החשבון של המשפחה שלהם אז הוא לא תמיד בנוי לפי נקודת הראות של הילד הקטן ביותר במשפחה, ולכן לפעמים יש לו טענות ותרעומות. זה נכון שמבחינתו הסובייקטיבית הוא לגמרי צודק, שהרי זהו האופן שבו הוא רואה את המציאות. גם אם אני אסביר לו שבמקום ללכת לקנות לו עוד ממתק הכסף הולך לדירה, הרי שגם אם הוא מסוגל להבין את זה באופן אינטלקטואלי, הוא בשום אופן לא מסוגל להבין את זה באופן אמוציונלי. באותו אופן, הקב"ה נותן חסד למהות של האדם בכללותה, ולפי נקודת הראות של הקב"ה זוהי דמות שכוללת גם את המדרגות הרוחניות העליונות, ולכן החסד אמור להגיע גם לשם. וצרכיה של הנפש שם הוא ברוחניות, להשיג השגות וליהנות מזיו השכינה. לפי הראייה של הקב"ה, מה צריכה נשמת האדם, מה צריך האדם בהיקף הגדול שלו?

ואם כן מדוע בכל זאת אנחנו באים וחוזרים ומבקשים? אך העניין, כי באמת מה שנכתב ונחתם דין האדם למעלה, אף שנמשך לו חסד, גם אם נחתם דינו של האדם לחסד גדול, היינו על מקור נפשו כמו שהיא למעלה. האדם הוא חלק מדמות האדם בהיקף הגדול שלה. כביכול יש הבדל בנקודת ההשקפה: כשאנחנו רואים אדם אנחנו קודם כל רואים אותו בהווייתו הנראית לעין, בהווייתו החומרית הגשמית, ואם אנחנו מרגישים משהו אז אנחנו יודעים שיש לו איזו הוויה רוחנית נוספת שנצמדת אליו, וזה אולי מוסיף איזשהו ממד לאדם. אבל בראייה של מעלה, האדם מובחן באופן אחר – בכל מלוא קומתו, ולמרות שקומתו של האדם היא איננה תודעתו, הרי שהיא מגיעה למעלה מעלה. לאדם יש חמש דרגות נשמה, ורק התחתונה שבהן היא זו שיש לכל אדם בפועל, באופן חווייתי. למעלה ממנה יש את דרגת הרוח, ומעל לזו נשמה, ומעל להן יש דרגת חיה ודרגת יחידה. הדרגה של יחידה בעצם שייכת לכנסת ישראל, למלכות דאצילות. בכל אופן, זאת אומרת שקומת האדם בהיקף הגדול שלה מגיעה מן הקצה העליון של תחילת מציאות העולמות שלנו, עד לעולם הזה. יוצא, שקומתו של האדם היא הוויה עצומה, וכשהקב"ה נותן לאדם מתנת ברכה או מתנת חיים הוא נותן את זה לדמות השלמה של האדם. אמנם, עד שזה מגיע מהבחינה העליונה עד לקצה הקטן שנמצא בעולם שלנו אז יש תהליך ארוך, אבל זהו דבר מאוד חשוב. בתודעה שלנו

והיינו מה שכתוב: "בטובו, בחן ובחסד", שהוא חסד עליון ברוך הוא, שהתחסדותו היא בהשפעות רוחניות. להיות נמשך חסד זה למטה עד שיהיה התחסדותו בגשמיות כצורכי הנפש בגוף, הוא צריך לרדת ולהשתלשל מדרגות רבות מהיכל להיכל, ירידה אחר ירידה, עד שיתגשם להיות חסדו בעניינים גשמיים לרפאות הגוף ולברך השנים. ועל זה אמרו חז"ל: "אדם נידון בכל יום", שנדון לפי מעשיו האם ראוי וכדאי הוא שיומשך החסד העליון הנמשך על נפשו לירד ממדרגה למדרגה מרוחנית לגשמיות, או אינו ראוי ואז יישאר החסד למעלה, ושם יקבלנו במה שיוסיפו לו תענוג בגן עדן.

של ממש ועל גשם של ממש. גשמי הברכה וטללי התחייה שבעולמות העליונים לא כל כך נוגעים למלפפונים שצומחים בתוך השדה שלי. שוב, זה בשביל לומר שיש פער של מדרגות בין החסד במקורו העליון עד שהוא מגיע לעולם הזה, ולכן כדי שהדברים ילכו ויהיו יותר ויותר בגשמיות, אז הם צריכים לרדת ירידה אחר ירידה.

אגב, הבעיה הזו היא למעשה גם בעיה אנושית. אפשר לראות שיש השקפות שונות וראיות שונות של תמונת עולם, ולפעמים אלו דברים שמשתנים שינויים גדולים בימי דור אחד. למשל, יכול להיות הבדל בנקודת המבט על מהן השפעות טובות וברכות גדולות ומהם הצרכים החומריים. כילד, אני זוכר את ההפגנות שהיו כאן עם שלטים של 'מדינה חופשית, עלייה עברית', ואנשים ישבו וחשבו באמת ובתמים שהנושא של עלייה חופשית הוא לא דבר של מה בכך אלא עניין חווייתי חשוב; ולעומת זאת, הבעיה של פרנסה וגשמיות לא הייתה בהכרח בעיה במקום המעלה. חיים של משפחה ממוצעת בארץ לפני לא כל כך הרבה שנים היו נחשבים כיום מתחת לקו העוני, וגם לא זכורות לי כל כך הטענות והבכיות היומיומיות. אני לא מנסה לדבר על

ליהנות מזיו השכינה; מה יכול להיות יותר גדול מזה והיינו מה שכתוב: "בטובו, בחן ובחסד", שהוא חסד עליון ברוך הוא, שהתחסדותו היא בהשפעות רוחניות. זה שאנחנו אומרים שהקב"ה זן את כל העולם כולו בטובו, בחן בחסד וברחמים, זה אומר שהוא נותן לכל היצורים חסד במהותם הרוחנית. במילים אחרות, אם משהו זוכה לחיים זה אומר שהוא זוכה לחתיכה גדולה של עולם הבא, לחתיכה גדולה של הארת הנשמה.

ולחיות נמשך חסד זה למטה עד שיהיה התחסדותו בגשמיות כצורכי הנפש, כדי שמתנת האלוקים הזו של החסד ושל ההשפעה הרוחנית הגדולה תגיע אל העולם הזה, עד שהיא תוכל להיות רלוונטית גם לצרכים של אותו חלק נשמה שחי בתוך הגוף ואכפת לו ממה שקורה לגוף, הוא צריך לרדת ולהשתלשל מדרגות רבות מהיכל להיכל, ירידה אחר ירידה, עד שיתגשם להיות חסדו בעניינים גשמיים לרפאות הגוף ולברך השנים. כשאני מבקש ומברך "מברך השנים", אני לא מדבר על כך שתהיה ברכה ברוחניות, אלא אני רוצה ברכה פה בעולם הזה; וכשאני אומר "משיב הרוח ומוריד הגשם", לפחות אם אני חקלאי, אז אני מתכוון ומבקש על רוח

שלמטה מאוד כואב, ולכן למרות שהוא קיבל חלק בעולם הבא הרי שבעולם הזה יש לו רק לחם לחץ, ומבחינתו זו בעיה ששייכת למציאות האמיתית. יש לא מעט סיפורים על גדולי הצדיקים שהיו נתונים בבעיה מעין זו, מפני שהם לא הצליחו לקלוט כיצד יכול להיות שאדם מתייסר מדבר שאין לו; ואני לא מדבר רק על דברי מותרות, אלא גם על צרכים אלמנטריים. למשל, הם לא קלטו שמישהו יכול ברצינות לחשוב על זה שאין לו בגד חדש לחג; זה פשוט לא עלה על דעתם ולא נקלט במוחם שיש דבר כזה.

בכל אופן, הנקודה היא שיש מבט של מעלה ויש מבט של מטה, ועד שהחסד העליון יורד לעולם התחתון ומקבל צורה שמתאימה גם למבט של מטה הוא צריך לעבור כל מיני שלבים ומדרגות. ועל זה אמרו חז"ל: "אדם נידון בכל יום" (ראש השנה טז,א), שנדון לפי מעשיו שבכל יום האם ראוי וכדאי הוא שיומשך החסד העליון הנמשך על נפשו לירד ממדרגה למדרגה מרוחנית לגשמיות, או אינו ראוי ואז יישאר החסד למעלה, ושם יקבלנו במה שיוסיפו לו תענוג בגן עדן. זאת אומרת שאדם לא נידון בכל יום על המתנה שהקב"ה כתב וחתם לו בראש השנה, אלא על השאלה באיזו צורה ובאיזה אופן הוא יקבל את המתנה הזו. כביכול, הקב"ה מצידו יכול להגיד 'עוד שבעים שנה תקבל את כל חלקך בשלמות על כל המצוות והמעשים הטובים שעשית, ולא ייגרע מזה דבר, אבל בתוך העולם הזה – זה לא מגיע לך'.

השאלה מתי האנשים היו יותר גדולים, אלא הנקודה היא היכן נמצאת התודעה. כשהשאלה הגדולה היא האם יש עלייה או אין עלייה, אז לא הייתה אותה חשיבות לשאלה האם גרים בדירת שישה חדרים או שני חדרים.

לפעמים מנסים להשוות בין דורות, ורואים שיש אנשים שנתקעים בדור מסוים או בהשקפה שלו, ואז אפשר לראות את הפער בהיבטים על אותם הדברים בדיוק. אני לא מדבר על זה שיש פסימיים ואופטימיים, אלא על ראיית הדברים: איזה מקום תופסים בחיים שלי הדברים הרוחניים הגדולים, ואיזה מקום תופסים העניינים הקטנים של חיי היומיום. אפשר ממש לראות איך הדברים הללו מקבלים צורות שונות. התפיסה של האדם את המקצוע ואת העבודה שלו, את החיים שלו, את הדברים החשובים והבלתי חשובים, עוברת כל הזמן שינויים, שבמידה רבה נובעים מהשאלה מהו מרכז הכובד של החיים. למשל, יש מישהו שיכול להרגיש שהוא עושה עבודת קודש, למשל מורה או רופא, אבל לפעמים הוא יכול להגיע לכך שהוא רק יושב ודן בשאלה האם הוא קיבל עוד יום חופש או לא.

זה לא אומר שאנשים או דורות משתנים לחלוטין, אבל זה אומר שיש נקודות כובד שונות. מעין זה, גם נקודת המבט של מעלה רואה את האדם באופן אחר – בהיקף הגדול שלו. לכן, מבחינת הקב"ה אם האדם קיבל עוד חתיכה בעולם הבא, אז מה כבר יכול להיות חסר לו? אלא שיכול להיות שבאותו הזמן לאדם הגשמי

השפעת חסד זה, גם כשהוא נדון להיות נמשך בעולם הזה, הוא מתעכב ושוהה בדרך התמשכותו בכל הליכה ועקירה מהיכל להיכל, הוא על ידי דינים אם ראוי הוא, ומעיינים בדינו, ויש מי שמעכב לומר שחטא שאינו ראוי לזה. אבל כשנמשך השפע על ידי אהרן, וכל כהן הנושא את ידיו ומברך את העם, אזי הוא נמשך במהירות גדולה מן העולם היותר עליון עד העולם השפל שלנו דרך כל הממוצעים באין מונע ומעכב, ואין מעיינים בדין. וזה סוד ברכת הכהנים, "יברכך ה' וישמרך" ואמרו חז"ל "יברכך בממון", שנמשך החסד העליון הרוחני מיד כרגע בגשמיות להיות הברכה בממון. "יאר ה' פניו" היינו בחינת הארת פנים, "ויחונך" – שנמשך למטה מטה.

העניין של הצמצום. זאת אומרת שהעברת דברים מצורה אחת לצורה אחרת, למשמעות או לתבנית שונה, היא כוללת שינוי של תפיסה ושל עולם, וממילא כל עולם חדש כזה מצריך דיון בשאלה מהי דרגתו ומהו מקומו של האדם.

יוצא, שיש שני דינים: יש דין אחד האם בכלל מגיע לאדם משהו, ויש דין שני כיצד מה שהוא זכה לו יגיע אליו, מפני שיכול להיות שהאדם זכאי לקבל דברים מסוימים באופן מופשט אבל לא באופן מוחשי. אלא שהשפעת חסד זה גם כשהוא נדון להיות נמשך בעולם הזה, הוא מתעכב ושוהה בדרך התמשכותו בכל הליכה ועקירה מהיכל להיכל, הוא על ידי דינים אם ראוי הוא, ומעיינים בדינו, ויש מי שמעכב לומר שחטא שאינו ראוי לזה. מכיוון שהחסד הזה צריך לעבור עוד בית דין ועוד בית דין, ולכל בית דין יש מקטרגים משלו, הרי שהירידה של החסד מתעכבת ועלולה אפילו להיעצר.

יש תיאור דומה על יעקב אבינו, שלפני שהוא פוגש את עשיו, הוא עומד ומתפלל ובוכה. ועל כך שואלים: הרי הקב"ה

כפי שכבר אמרתי לפני כן, יש כאן כביכול החלטה שהתקבלה אלא שהיא צריכה לעבור בירוקרטיה, ולכן היא יכולה להיעצר בכל שלב ושלב. יש כל מיני ספרים, דווקא יותר עממיים, שכתוב בהם שבכל עולם יש בית דין, ובכל פעם דנים את האדם מחדש לפי הדמות שלו בתוך עולם מסוים. ואז יכול לקרות שהוא עובר משלב לשלב, אבל בשלב מסוים הוא נתקע והתהליך לא ממשיך – למרות שהיה מן הראוי לפי עולם אחר שהכל יהיה בסדר. זאת אומרת שבוודאי גם הקב"ה רוצה שיהיה כל טוב בכל הדברים, בגשמיות וברוחניות, אלא שעם כל זה יש את הבעיה של הירידה, של התגשמות השפע, של העברת הדברים מהמהות הרוחנית המופשטת עד למהות ששייכות לעולם הזה.

כל ירידה וצמצום הם תהליך מורכב, ולמעשה כל צמצום הוא דין, וכך גם אפשר לפרש את דביר חז"ל "אדם נידון בכל יום" – בכל רגע ורגע האדם נידון ונבחן מחדש, כמו שכתוב "לרגעים תבחננו" (איוב ז, יח), מפני שלמעשה בכל רגע יש שאלה של העברת השפע מדרגה לדרגה, שהיא

ברכת כהנים: המשכת השפע במהירות

אבל כשנמשך השפע על ידי אהרן, ומהצד הזה אהרן הוא כמו כל כהן הנושא את ידיו, שהוא בחינת אהרן, וכשהכהן מברך את העם אזי הוא נמשך במהירות גדולה מן העולם היותר עליון עד העולם השפל שלנו דרך כל הממוצעים באין מונע ומעכב, ואין מעיינים בדין. העניין של ברכת כהנים הוא החיתוך, המעבר מן הקצה העליון עד הרמה הנמוכה ביותר. כפי שכבר הזכרתי, זהו עניינה של הנו"ן סופית הארוכה שמגיעה מהקצה העליון של השורה עד למטה מטה, לתחתית המדרגה.

וזה סוד ברכת הכהנים, שבה אומרים למשל "יברך ה' וישמרך" (במדבר ו, כד), ואמרו חז"ל (במדבר רבה יא, ה): "יברך בממון", שנמשך החסד העליון הרוחני מיד כרגע בגשמיות להיות הברכה בממון. יש למשל את הפסוק "כי שם ציווה ה' את הברכה, חיים עד העולם" (תהילים קלג, ג), ויש ברכה של בית המקדש, או ברכה של הארת השפע האלוקי. היינו מצפים ש-"יברך ה' וישמרך" מדבר על איזה עניין רוחני, עליון, טהור גדול ומופשט. אלא שהמדרש לא עובר דרך אף אחד מהעניינים הללו אלא הוא מגיע מיד לממון. זאת אומרת שהברכה מיד נפטרת ועוסקת בכסף קטן. ובאותו אופן "יאר ה' פניו" (במדבר ו, כה) היינו בחינת הארת פנים, "ויחונך" – שנמשך למטה מטה. המהות של ברכת הכהנים היא העברת שפע הברכה מן המקור העליון עד למטה-מטה בתוך העולם הזה הגשמי. זאת

הבטיח לו גם בבית אל וגם בצאתו חזרה הביתה "ושמרתך בכל אשר תלך" (בראשית כח, טו) – אז ממה יעקב מפחד כל כך? אלא שהוא חשש "שמא יגרום החטא" (סנהדרין צח, ב). מה הכוונה ב-"שמא יגרום החטא"? ליעקב יש הבטחה שהיא כביכול חוזה, אלא שכאמור לעיל זו הבטחה ליעקב שתחת כסא הכבוד; ומכיוון שליעקב שעכשיו צולע יש בעיות אחרות, אז הוא גם חושש שבמופע הזה של האישיות שלו זה לא יקרה – למרות שבמהות העליונה זה בוודאי יתקיים.

מעין זה קיים גם בתוך העולם הזה: יכולה להיות ראייה כוללת, למשל ראייה של סטטיסטיקה, ובתוך הראייה הזו הפרטים הקטנים הם לא חשובים. מתוך ראייה כזאת אפשר למשל להגיד שהייתה שנה טובה מבחינה כלכלית, ויכול להיות שיש אדם אחד שהפסיד את כל רכושו והפך לעני מרוד, וזו אולי טרגדיה עבורו אבל זה לא מונע מכל המדינה לשמוח. מצד אחר זו הבעיה של הפרט ושל הכלל, של הראייה הגדולה והראייה הקטנה, שלמעשה הן לא סותרות אחת את השנייה. באותו אופן, עבור האדם הגשמי לחם לאכול ובגד ללבוש פירושו לחם של ממש ובגד של ממש, ולא לחם הפנים ובגדי כהן גדול. ממילא, גם כאשר יש דין כללי הוא עדיין רוצה שהחשבון יגיע גם אליו באופן פרטי, ושהחסד יעבור את כל הדרך מלמעלה למטה. לכן גם יעקב חשש "שמא יגרום החטא" – שמה הוא איננו ראוי או שלא מגיע או שמא זה יכול להזיק לו, ולכן הוא מבקש שהחסד יופיע גם בעולם הזה.

ואומנם הסיבה לזה על היות המשכת חסד אהרן במהירות באין מעכב ומונע נגדו, הוא לפי ששורשו מבחינת רב חסד, שהוא בחינת חסד גדול מאוד שיורד כמים מגבוה לנמוך במהירות גדולה, ואין שום אחד יכול לעכב על ידו. על דרך משל, נחל גדול מאוד שהליכתו בזרם גדול ועז, עד אשר לא יוכלו לעכבו ולהסתירו כדרך שעושים לנהרות הקטנים שאין מימן גדול כל כך ואין שטפם בתגבורת עזה כל כך, שמסתירים הזרם וההליכה על ידי עצים ועפר וכיוצא בהם עד שעושים שם בתי הטחינה. אבל זו, להיות מימיה רבים, אזי כוח התפשטותם גדול ועצום ולא יוכלו לעמוד בפניו ולעכבו.

לא היה טורח להתכופף להרים אותם – וזהו בעצם בדיוק אותו העניין. סיפרו גם על רבי אורי מסטרליסק, שהיה מכונה 'השרף', שקהל החסידים שלו היה כמוהו ולמרות שהם כולם היו עניים מרודים הם התפללו את התפילה בהתלהבות גדולה. פעם הוא פגש אדמו"ר אחר מידידיו, והוא שאל אותו: 'מדוע החסידים שלך כל כך עניים?' והוא ענה: 'בוא, אראה לך'. הוא קרא לאחד החסידים ואמר לו: 'אני עכשיו מתפלל ומבקש עליך, וכל מה שתבקש ממני יתמלא'. אז החסיד ענה לו: 'הייתי רוצה להתפלל 'נשמת' כמו הרבי'; אז אמר השרף לחברו האדמו"ר: 'עכשיו אתה כבר מבין למה חסידים שלי עניים'. זאת אומרת שאדם מגיע לרגע שבו הוא יכול לשאול את המשאלה הגדולה ביותר בחייו, ומה שהוא מבקש זה להתפלל 'נשמת' כמו הרבי.

לעניינו, המהות המיוחדת של ברכת כהנים היא בחיתוך, במעבר מן הקצה העליון עד הקצה התחתון. מבחינה מסוימת, כל העבודה במקדש היא עבודה כזאת. אם מסתכלים על מהות העבודה במקדש, רואים שיש שני סוגים שונים של עבודות: של כהנים ושל לוויים. הלוי הוא זה שעומד על הדוכן ושר, ולכאורה הוא

אומרת שהמהות של הברכה היא החיתוך של העולמות, ולא עצם עניין הברכה אלא זה שהיא מגיעה לידי התגשמות. מצד מסוים אפשר להגיד שזו הקטנה של הדברים: יש מהויות רוחניות וגדולות שהופכות לקטנות וגשמיות, אבל למעשה יש צד שדווקא לשם הדברים הולכים.

סיפרו פעם על אדמו"ר הזקן, שהחסידים שלו היו מדברים על מופתים שעשה, ופעם אחד מחסידיו אמר שהוא מחייה מתים. מה הכוונה? שכשהוא לוקח ליטווק קר ומת ועושה אותו לחסיד חי, אז הוא בעצם עושה תחיית המתים. אמנם, בהחלט יכול להיות משהו שלא היה רוצה תחיית המתים, אלא היה איזשהו דבר הרבה יותר קונקרטי, שיכול להיות שהוא קטן בכמות אבל גדול באיכות, במובן זה שהוא מופיע. על מה שאומרים בתפילה "אותות ומופתים באדמת בני חם", היו אומרים שהאותות והמופתים אלו דברים שייכים לבני חם, כלומר הפשוטים שבפשוטים. אגב, מה שקורה גם בדור שלנו ולא לחינם, זה שמרבים במופתים וממעטים בתפיסת המהות הרוחנית. בעל התניא היה אומר שאצל רבו, המגיד ממעזריטש, מופתים היו מתגלגלים מתחת לשולחן ואף אחד

הוא לפי ששורשו מבחינת רב חסד, שהוא בחינת חסד גדול מאוד שיורד כמים מגבוה לנמוך במהירות גדולה, ואין שום אחד יכול לעכב על ידו. כפי שהוזכר לעיל, מהי ההבחנה ומהו ההבדל בין בחינת אברהם לבחינת אהרן? הרי לכאורה הכהן, אהרן, הוא מהות החסד, אלא שגם אברהם הוא החסד. אלא שאומרים שהחסד של אהרן הוא למעלה מהחסד של אברהם, מפני שהשורש של החסד של הכהן הוא מהבחינה של 'רב חסד', שהוא חסד גדול מאוד שיורד כמים מגבוה לנמוך.

על דרך משל, נחל גדול מאוד שהליכתו בזרם גדול ועז, עד אשר לא יוכלו לעכבו ולהסתירו כדרך שעושים לנהרות הקטנים שאין מימן גדול כל כך ואין שטפם בתגבורת עזה כל כך, שמסתירים הזרם וההליכה על ידי עצים ועפר וכיוצא בהם עד שעושים שם בתי הטחינה. את טחנות הקמח שפועלות על כוח מים לא בונים על יד מפל מים גדול, אלא בנחל יחסית קטן, מכיוון שבנהר שזורם במהירות רבה אי אפשר לעשות את זה. אבל זו, הנהר הגדול שהוא זורם בזרם עז להיות מימיה רבים, אזי כוח התפשטותם גדול ועצום ולא יוכלו לעמוד בפניו ולעכבו.

אם כן, הכהן הוא בחינת רב חסד, והנקודה הזו נוגעת לצד נוסף של הבעיה. מדוע המדרגה של הכהן יכולה להשפיע עד למטה? מפני שלעומת החסד שמגיע מדרגות אחרות ומתעכב במעבר מעולם לעולם ומדרגה לדרגה, ולכל בית דין יש את העיכובים שלו בעניין, הרי שהבחינה של 'רב חסד' היא מעין בחינה של שיטפון.

עושה את ה-'פולחנא דרחימותא' האמיתי מכיוון שהוא שר שירים לקב"ה. לעומת זאת, חצי מהזמן של הכהן מוקדש לשחיטה, כלומר חצי מעבודת הקודש שלו זה כשהוא משמש בתור קצב, או לחילופין שהוא יושב ומבשל את הבשר או דברים מעין אלו. זאת אומרת שאם מסתכלים על כל המבנה של עבודת הקודש במקדש, יוצא באופן מאוד בולט שהכהנים כמעט ולא עושים שום דבר רוחני חוץ מברכת כהנים. כלומר הם עושים כל מיני עבודות גשמיות ופשוטות מאוד: הכהן שוחט, חותך, ממרק, שורף, מבשל ובסופו של דבר גם אוכל את מה שהוא הכין – וגם זה הוא חלק מעבודתו; "הכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין" (פסחים נט, ב), ואפילו מספרים לשבח על כהן אחד שבימיו לא היה נותר במטבח מפני שהוא אכל הכל. אלא שלמרות שזו העבודה של הכהן, דווקא העניין שלו הוא לחתוך את המבנה של המציאות שלנו. הכהן הגדול הולך מקודש הקודשים, מהמופשט שבמופשט, עד לחומר שבחומר, ובאותו אופן כל המהלך של הכהן הוא החיתוך מלמעלה מעלה עד למטה מטה, הקו שחותך ומגיע עד לעולם הזה בצורה הכי גשמית שלו. כפי שאמרתי, לכאורה זה דבר מוזר: הכהן לא עוסק כמעט בשום דבר רוחני, ואילו הלוויים עוסקים בדברים הרוחניים: הם שרים, מנגנים, וכן הלאה, ורק הכהנים עושים את עבודות המטבח. אלא שהעניין הוא שהתפקיד שלהם הוא להיות שליחים שמורידים את ההשפעה למטה.

ואומנם הסיבה לזה על היות המשכת חסד אהרן במהירות באין מעכב ומונע נגדו,

העולם הוא כזה שבנוי על איזונים מתמידים של השפעה, ברכה והצלחה, שכל אחד מהם בנוי על תנאי, במקרה, באופן או בצורה כאלה ואחרים. העניין של ברכת הכהנים הוא בעצם הניסיון לחתוך את העולמות הללו במפולש ולדלג מעל כל המעצורים הללו. מדוע? מפני שהברכה הזו היא בבחינת רב חסד.

אגב, מבחינת סדר הדברים בקבלה בחינת רב חסד שייכת לא לשבע המידות אלא היא למעלה מעולם האצילות – מבחינת הכתר, שהיא למעלה מהשכל ולמעלה מהמידות. זוהי הדרגה של הרצון שהיא למעלה מבחינה של איזשהו שיקול, כלומר זוהי הרצייה הטהורה והנקייה. בבחינה הזו ההבחנות השונות מאבדות את המשמעות. לפני כן דיברתי על כך שישנה הבחנה בין מהו צורך גודל ומהו צורך קטן. הגמרא למשל מדברת על כך שרבן יוחנן בן זכאי לא הניח "דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול – מעשה מרכבה, דבר קטן – הוויות דאביי ורבא" (סוכה כח,א). בוודאי שמעשה מרכבה עוסק בהוויות גדולות והוויות אביי ורבא עוסקות בבעיות הרבה יותר קטנות, ובאותו אופן יש הוויות גדולות שהן נשמת האדם הגדולה, ויש את הגוף שלו בתוך העולם הזה. זאת אומרת שיש הבדל בין עולם עליון ועולם תחתון. אלא שכל השיקולים וההבחנות הללו בכל המבנה והאורך והרוחב שלהם הם שיקולים של שיקול הדעת, במובן זה שעל פי שיקול הדעת אפשר לחשוב ולדעת מה נקרא עניין חשוב ומה נקרא עניין לא חשוב. אלא שמעל לבחינה הזו יש את בחינת רב חסד, שהיא בעצם שייכת

השיטפון זורם, שוטף ושובר את כל המעצורים, ולכן הוא יכול לעבור את הדרך מלמעלה למטה בלי כל העיכובים וההסתרות שיש בדרך.

אם כן, הכהנים מברכים את ישראל בסגולתם, שהיא סגולת אהרון. כאמור, סגולת אהרון היא הורדת הדברים מנקודת החסד העליונה שבקצה עד לנקודה של העולם הזה התחתון – כפי שהעולם הזה רואה אותו, ולא כפי שהעולם העליון רואה אותו. מבחינה מסוימת יוצא שהכהן נושא את ידיו למעלה, הוא מקבל את הברכה מן הקב"ה, והתפקיד שלו הוא להשפיע את הברכה בלי מעצורים.

אחת הנקודות של העניין של ברכת כהנים היא שברכת כהנים היא בעצם לא רק ברכה אחת, אלא יש כל מיני ברכות. מעבר לכך, הברכה הזו נמצאת בלי שום תנאים. כאשר משווים את ברכת כהנים לברכות אחרות, אפשר לראות שיש למשל ברכות שעומדות מול קללות – והברכות הללו תלויות בתנאים מסוימים: אם תעשו כך תקבלו ברכה, ואם תעשו כך תקבלו חלילה קללה. לעומת זאת, ברכת הכהנים ברכה שלא רק שאין בה שום ממד של תנאי, אלא שבאופן רחב יותר אין בברכה הזו שום מעצור, אלא היא הולכת ונמשכת בלי שום עיכובים, מפני שהיא הדרגה של רב חסד. המדרגה הזו היא למעשה קו שיורד מההתחלה עד לקצה התחתון שבתחתון, בלי שום עיכובים.

במילים אחרות, כל המאמר הזה היה להסביר שבאופן תיאורטי, היה צריך להיות כל טוב באופן תמידי, אלא שהעולם מלא במעצורים. המבנה של

הזו, אז היא נותנת את כל החסד שלה. בעצם ישנה ירידת שפע מבחינת האינסוף אל בחינת הסוף, והירידה הזאת כבר לא מקפידה אם הסוף הזה הוא סוף יותר גדול או סוף יותר קטן; כן? אם הגמד הזה גדול בחצי סנטימטר או קטן בחצי סנטימטר.

זוהי אם כן בעצם המהות של ברכת כהנים, שהיא שהברכה מגיעה מלמעלה מעלה, מעולם לגמרי רוחני ומופשט הישר עד אל העולם הגשמי הזה. הירידה וההשפעה הזו יורדת בזרימה חזקה, ועל ידי כך היא הבחינה של הכוח האינסופי מתגלה בה. מהצד הזה, אני לא דורש מהכהן להיות חכם או צדיק באופן במיוחד, אלא כל מה שהוא צריך להיות זה כהן, ומתוך כך הוא מעביר בתוכו כוח שאיננו נכנס למידתו. זאת אומרת שהוא איננו מברך מפני שמצד מעלתו כאדם הוא ראוי לברך, או שמפני שהוא אדם חשוב אז ברכתו תתקבל. בוודאי שברכתו של אדם צדיק וגדול יותר היא יותר חשובה, אלא שבברכת הכהן זהו לא עניין הברכה, שהרי הכהן משמש כאן רק כמעין צינור. הכהן הוא הצינור של ההשפעה האלוקית, של השפע שבא מבחינת 'רב חסד' והוא מוריד אותו עד למטה-מטה. המהות והתפקיד של הכהן הם להוריד את החסד מהבחינה העליונה, שבשבילה אין מעצורים ודינים והחטאים שלי לא נחשבים – אם כי גם המצוות שלי לא נחשבות. מהבחינה של 'רב חסד' יורדת ברכה כללית: "יברכך... וישמרך", "יאר ה' פניו... ויחונך" וכן הלאה – וכל הדברים הללו שהם מעבר לכל הגבולות, באים ומתפשטים עלינו.

ונובעת מבחינת הכתר העליון, שכמו שנאמר באחד הפיוטים הוא בחינת "השווה ומשווה קטון וגדול" ('וכל מאמינים'). זאת אומרת שיש בחינה שבה הקב"ה מביט על העולם לא בבחינת הדין, שהרי הדין הוא בחינה של צמצומים של העולמות שמתייחסים אחד לעומת השני. אלא זהו מבט שמבחינתו אפילו גן העדן העליון והעולם הגשמי נמצאים באותה מדרגה בעצמה; העולם המופשט והרוחני ביותר והגשמיות הפשוטה ביותר הם באותה דרגה אל מול "השווה ומשווה קטון וגדול".

כאשר אדם עושה את השיקולים שדבר אחד הוא קטן ואחר הוא גדול, זה האומר שהוא נמצא בתוך רמת שיקולים מסוימת. אבל כאשר האדם עומד מול דבר שהוא אין סופי, ההבדל בין הקטן והגדול מאבד את המשמעות שלו, כלומר השאלה מהו קטן ומהו גדול נעשית חסרת משמעות. היה לי דוד שהיה איש מעניין, ופעם תוך כדי שהלכנו עבר לידנו איזה זחל לרגלינו. הוא הסתכל על הזחל, שהיה באמת זחל יפה עם כל מיני צבעים, ואמר לי: 'אם מסתכלים על הזחל הקטן הזה – כמה קטן האיש שאומר שהשמיים מספרים כבוד אל!'. זה נכון שיש בחינה שבה אני רוצה לראות את הכבוד דווקא בדברים הגדולים, ואני לא יכול להרגיש הרגשה של גדולה בפחות משיעור של גלקסיה שלמה. אלא שיש צד מסוים במהות האינסופית שבשבילה התולעת הקטנה והעולמות הגדולים – לא רק בגשמיות, אלא גם ברוחניות – עומדים ממש באותה דרגה של חשיבות. כאשר החסד מגיע מהדרגה

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות, התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: 2 ₪

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

